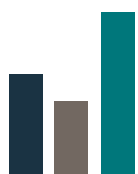
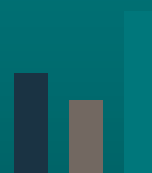

Årsrapport

2013

NØKKELTALL

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Nøkkeltall fra driftsregnskapet:						
Premieinntekter	105 982	138 960	106 914	96 633	69 161	93 336
Netto pensjonskostnader	52 679	48 865	57 514	38 661	35 249	30 480
Forsikringstekniske avsetninger	82 466	109 342	90 472	86 406	37 554	70 266
Driftskostnader	8 357	8 349	7 687	5 367	4 333	4 464
Årsresultat	2 639	11 852	12 748	1 490	5 439	24 490
Renteresultat	13 656	25 559	5 674	26 189	29 938	12 529
Risikoresultat	-7 744	0	-888	-4 139	19 994	8 412
Disponert til/fra tilleggsavsetninger	0	0	2 800	8 000	0	0
Nøkkeltall fra balansen:						
Egenkapital	121 601	118 961	108 767	94 361	92 844	87 405
Premiereserve	1 252 486	1 156 364	1 021 463	930 990	844 585	807 030
Tilleggsavsetninger	10 800	10 800	10 800	8 000	0	0
Kursreguleringsfond	150 302	76 693	35 457	65 523	42 529	0
Premiefond	3 473	3 388	3 306	27 165	50 579	21 569
Risikoutjevningfond	0	0	0	0	447	447
Forvaltningskapital	1 541 422	1 369 270	1 179 792	1 128 004	1 031 885	917 199
Forholdstall:						
Driftskostnader i % av forvaltningskapital	0,54 %	0,61 %	0,65 %	0,48 %	0,42 %	0,49 %
Avkastning:						
Bokført avkastning	4,41 %	7,07 %	5,57 %	6,15 %	7,05 %	4,33 %
Verdijustert avkastning	9,96 %	10,31 %	2,27 %	8,34 %	12,15 %	3,39 %
Kapitaldekning	15,0 %	17,90 %	16,70 %	15,30 %	16,90 %	19,00 %
Dekningsgrad	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Solvensmarginalkapital	127 001	124 361	112 509	98 361	92 844	
Solvensmarginalkapital i %	267 %	284 %	274 %	261 %	255 %	
Pensjonister:						
Alderspensionister	662	636	609	588	529	516
Ektefellepensjonister	128	120	112	108	100	88
Barnepensjonister	8	7	8	8	8	5
Uførepensjonister	336	325	293	286	272	261
Sum pensjonister	1 134	1 088	1 022	990	909	870
Medlemmer:						
Aktive medlemmer	2 156	1 802	1 729	1 636	1 521	1 412
Oppsatte medlemmer	1 992	2 059	1 804	1 749	1 723	1 554
Aktive/oppsatte i alt	4 148	3 861	3 533	3 385	3 244	2 966

innhold

Nøkkeltall	2
Virksomheten	4
Styret	4
Administrasjon	5
Medlemsbestand	5
Kapitalforvaltning	6
Utlån	7
Forsikringsteknisk oppgjør	8
Kapitaldekning	9
Internkontroll	9
Rettvisende bilde	9
Framtidsutsikter	9
Resultatregnskap	10
Balanseregnskap	11
Årsberetning	12
Noter	13
Aktuarberetning	28
Revisjonsberetning	30

ÅRSBERETNING 2013

Innledning

Styret i Halden kommunale pensjonskasse har i henhold til pensjonskassens vedtekter fastsatt pensjonskassens regnskap for år 2013.

Første del av årsrapporten - årsberetningen - inneholder den redegjørelse som styret og daglig leder etter regnskapsloven er pliktig til å gi sammen med årsregnskapet. Årsberetningen gir opplysninger og forklaringer som supplement til årsregnskapet, for derved å legge grunnlaget for best mulig å kunne bedømme virksomhetens økonomiske stilling.

Virksomheten

Halden kommunale pensjonskasse (HKP) ble opprettet i 1920 av Halden kommune. Pensjonskassen driver sin virksomhet i lokaler i Kongens Brygge 3 i Halden (Tollboden).

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Virksomheten er forankret i det samme lov- og forsikringsverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen for øvrig. Styret er pensjonskassens øverste organ. Pensjonskassens midler holdes atskilt fra kommunens midler, og kassen hefter ikke for kommunens forpliktelser. Pensjonskassens formue og inntekter kan ikke for noen del tilfalle kommunen eller dennes kreditorer.

Kassens formål er å yte pensjoner til medlemmer og andre pensjonsberettigede i henhold til hovedtariffavtalen for kommunal sektor. Målsetningen er at HKP skal være den beste løsningen for medlemsforetakene og deres arbeidstakere og pensjonister når det gjelder leveranser av tjenestepensjonsforsikring. Dette oppnås ved god kapitalavkastning, god medlemsservice og en effektiv administrasjon. Pensjonsutbetalingene skal finansieres på en slik måte at arbeidsgiverstilskudd til pensjonsordningen over tid blir lavest mulig. Dette oppnås gjennom god kapitalforvaltning og effektiv drift.

Halden kommunale pensjonskasses forretningsidé er at pensjonskassen skal være det beste alternativet for administrasjon og forvaltning av medlemsforetakenes pensjonsordning.

Følgende kommunale og tilknyttede virksomheter har pensjonsordning tilknyttet HKP:

- Kirkelig Fellestråd i Halden
- Halden Ishall AS
- Halden kommune
- Frivillighetssentralen i Halden
- Halden Byutvikling AS
- Halden kommunale pensjonskasse

Det er for tiden igangsatt arbeid med å slå sammen Halden Byutvikling AS med Halden kommune av effektiviseringshensyn. Aksjeselskapet har ikke lenger ansatte og fratruddte i selskapet har opptjening i kommunen.

Forvaltningen av kassens midler skal skje innenfor de rammer som er fastsatt ved lov, forskrifter og anbefalinger fra myndighetene. For å kunne oppfylle pensjonsforpliktelsene skal pensjonskassens midler til enhver tid forvaltes i prioritert rekkefølge; sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning. Kapitalforvaltningen skal særlig ivareta sikkerheten over tid som følge av pensjonskassens langsiktige forpliktelser.

Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

Styret

Pensjonskassen er ledet av et styre på fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Tre medlemmer er oppnevnt av kommunestyret, hvorav en er uavhengig av pensjonsordningen, og to medlemmer er valgt blant pensjonskassens medlemmer (utpekt av arbeidstakerorganisasjonene i henhold til hovedavtalen i kommunal sektor).

Styrets sammensetning ved utgangen av 2013:

1. Øivind Holt (leder)	Miljøpartiet De Grønne
2. Otto Gøperød (nestleder)	Fagforbundet
3. Paul Kristiansen	Arbeiderpartiet
4. Theo Schewe	Uavhengig
5. Espen Sørås	Akademikerforbundet

Personlige vararepresentanter for medlemmene er:

1. Lorentz Kvammen	Miljøpartiet De Grønne
2. Kirsti Rørmyr	Fagforbundet
3. Håkon Magne Knudsen	Arbeiderpartiet
4. Ronny Nordmark	Høyre
5. Anette Kvitnes Kjølørbakken	Delta

Styret i Halden kommunale pensjonskasse oppnevnes og velges for en periode tilsvarende en kommunestyreperiode. I forbindelse med valget høsten 2011, ble det oppnevnt og valgt nye medlemmer til styret.

Styret har et selvstendig ansvar for å lede pensjonskassens virksomhet, og skal påse at pensjonskassens og medlemmenes interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. I løpet av 2013 ble det avholdt 6 styremøter og behandlet 49 saker. Det er for året utbetalt 376 200,- kroner i styrehonorar.

Administrasjon

Administrasjonen besto i 2013 av tre faste stillinger: adm. leder Eivind Borring Hansen, økonomikonsulent Tove Tafjord og saksbehandler Per Erik Koren.

Alle ansatte har pensjonsordning gjennom pensjonskassen. Lønn, inkl. arbeidsgivers andel av pensjonsinnskudd, utgjorde 938 200,- kroner for adm. leder i 2013.

Arbeidsmiljøet i pensjonskassen er godt og virksomheten forurenser ikke det ytre miljø. Det er ikke rapportert om skader eller ulykker av noen art. Arbeidsgivere er ved lov pålagt å jobbe aktivt for å fremme likestilling. Lovens krav er ivaretatt i den daglige driften av pensjonskassen og det er ikke planlagt særskilte tiltak innenfor likestillingsområdet.

Kassens revisor er statsautorisert revisor Jørn Løken fra BDO AS.

Medlemsbestand

Kassens aktuar er Pål Lillevold fra Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS.

Medlemskap i pensjonskassen er obligatorisk for alle arbeidstakere i medlemsforetakene, med unntak av lærere og sykepleiere. Premieinnskudd for medlemmer er 2 % av bruttolønn.

Medlemmer som slutter i innskuddspliktig stilling etter å ha opptjent minst 3 års pensjonsgivende tjenestetid, men uten rett til straks løpende pensjon, har rett til oppsatt pensjon. Pensjonsgivende tjenestetid på mindre enn 3 år gir ingen rett til oppsatt pensjon, men kan inngå i beregningsgrunnlaget dersom medlemmet har tjenestetid i annen offentlig ordning og tjenestetiden samlet overstiger 3 år.

Pensjonsordningen garanterer en pensjon som tilsvarer 66% av brutto pensjonsgrunnlag ved full opptjening (bruttogaranti). Bruttogarantien levealdersjusteres. Full opptjening oppnås etter 30 år tjenestetid. Pensjonen avkortes i henhold til medlemmets gjennomsnittlig stillingsstørrelse. Pensjonen reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp. Bruttogarantien samordnes med ytelser fra folketrygden etter bestemmelsene i samordningsloven.

	Halden kommune	Halden kom. PK	H. Kirkelig Fellesråd	Halden Frivill.Sent.	Halden Byutvikling	Sum
Antall aktive medl. (ekskl. uføre)	2 128	3	24	1	0	2 156
Fratrådte	1 979	0	12	0	1	1 992
Antall pensjonister	1 129	0	5	0	0	1 134
herav uførepensjonister	333	0	3	0	0	336
herav alderspensjonister	660	0	2	0	0	662
herav ektefellepensjonister	128	0	0	0	0	128
herav barnpensjonister	8	0	0	0	0	8
	5 236	3	41	1	1	5 282

Samlet antall medlemmer i pensjonskassen økte med 13 % fra 2012 til 2013. Økningen skyldes endring i regelverket for innmelding. Etter endringen skal alle ansatte i medlemsforetakene meldes inn i pensjonsordningen, i motsetning til tidligere da det var krav om minimum 14 arbeidstimer pr uke.

Kapitalforvaltning

Hovedmålet med forvaltningen av pensjonskassens midler er å sikre evnen til å innfri fremtidige pensjonsforpliktelser. Forvaltningen av midlene gjennomføres innenfor de rammer som er fastsatt ved lover, forskrifter og anbefalinger fra myndighetene. For å kunne oppfylle pensjonsforpliktelsene skal pensjonskassens midler til en hver tid forvaltes i prioritert rekkefølge; sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning. Kapitalforvaltningen skal særlig ivareta sikkerheten over

tid som følge av pensjonskassens langsiktige forpliktelser. Styret har utarbeidet strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen. Strategien blir revurdert minst en gang i året, sist i mai 2013. Målsettingen er å oppnå en tilfredstillende avkastning, slik at HKP til enhver tid kan møte sine forpliktelser innenfor en forsvarlig risikoramme. I hht gjeldende investeringsstrategi har administrasjonen ansvar for å gjennomføre forvaltningen innenfor de begrensninger som strategien gir.

Strategisk aktivaallokering for selskapsporteføljen:

Aktivaklasse	Allokering			Min/max	Durasjon		Referanseindeks
	Mål				Mål	Min/max	
	Aktiva	Region	% av total				
EIENDOM	50 %			0% / 60%			IPD-indeksen for Norge
Norge		–	50,0 %				
PENGEMARKED	50 %			40% / 100%			OBI Start 0,25 år (ST1X)
Norge		–	50,0 %	–	0,25	0 / 1	
SUM	100 %	–	100,0 %	–	–	–	

Strategisk aktivaallokering for kundeporteføljen:

Aktivaklasse	Allokering			Min/max	Durasjon		Referanseindeks
	Mål				Mål	Min/max	
	Aktiva	Region	% av total				
AKSJER	24,0 %			5% / 30%	–	–	
Norge		30 %	7,20 %	20% / 40%	–	–	Oslo Børs Hovedindeks
Utland		70 %	16,80 %	60% / 80%	–	–	MSCI AC World Free NTR i NOK
OBLIGASJONER	55,0 %			45% / 75%			
Anlegg Norge		91 %	50,00 %	40% / 60%	3	1 / 5	Porteføljens avkastning
Omløp Norge		0 %	0,00 %	0% / 20%	5	1 / 7	OBI Stat 3 år (ST4X)
Omløp Utland		9 %	5,00 %	0% / 15%			Citigroup World Gov. Bond Index i NOK
UTLÅN	2,0 %	–	2,00 %				Porteføljens avkastning
EIENDOM	16,0 %	–		10% / 30%			
Norge		–	16,00 %	–	–	–	IPD-indeksen for Norge
ANNET	0,0 %	–	0,00 %	0% / 7%			
PENGEMARKED	3,0 %	–		0% / 10%			
Norge		–	3,00 %	–	0,25	0 / 1	OBI Stat 0,25 år (ST1X)
Sum	100,0%	–	100,00 %	–	–	–	

HKP har valgt en forvaltningsstrategi med moderat risiko. For å sikre en høyest mulig avkastning i forhold til det valgte risikonivå, er midlene plassert i to porteføljer som består av obligasjoner, aksjer, eiendom, utlån mot pant i eiendom og bankinnskudd innenfor rammene over. Der er gitt bestemmelser for hvor mye som skal plasseres i de enkelte aktivaklassene.

Kapitalforvaltningsforskriften setter begrensninger i forhold til hvor stor andel av pensjonskassens midler i kollektivporteføljen som kan plasseres i en eiendom, eller eiendommer

som ligger geografisk så nært at de må anses som en (kapitalforvaltningsforskriftens § 3–4). Kravet er at slik eiendom ikke skal utgjøre mer enn 7 % av kassens forsikringsmessige avsetninger. Pensjonskassens eiendommer i rådhuskvartalet utgjør i utgangspunktet mer enn 7 % av kundemidlene i kassen. Eiendommene er derfor splittet og fordelt på de to porteføljene i regnskapet; kollektiv og selskap. Begrensningen på 7 % gjelder for kollektivporteføljen, og gjennom fordelingen har kassen tilfredsstillt denne bestemmelsen.

31.12.13 inneholdt selskapsporteføljen 57,1 % eiendom. Det er fortsatt et avvik fra strategien som sier at 50 % skal være i eiendom, og 50 % i likvide plasseringer som bank eller pengemarkedsfond. Utviklingen er likevel positiv, pr 31.12.12. var andelen 59,4 %. Ved utgangen av 2011 var andelen eiendom hele 66,6 %. Avkastningen i form av leieinnbetalinger vil øke kontantbeholdningen på sikt. Styret vil også kunne vurdere å reversere overføringer til selskapsporteføljen etter hvert som forsikringsmessige avsetninger i kassen øker.

Andel aksjer i kollektivporteføljen var ved årsskiftet 23,9 %. Strategisk andel aksjer er 24 %. Aksjer utviklet seg positivt i 2013, og pensjonskassen økte gjennom avsetninger til kursreguleringsfond sin allerede solide risikobærende evne ytterligere.

Pensjonskassen har tatt andelen plassert i høyrenteobligasjoner noe ned i løpet av 2013. Også denne aktivklassen hadde positiv utvikling i løpet av året. Høyrenteobligasjonene har gitt et svært hyggelig bidrag til pensjonskassens avkastning siden aktivklassen ble innført i 2008. Plasseringene blir vurdert fortløpende, da slike obligasjoner ikke er et strategisk satsningsområde for kassen. Andelen høyrenteobligasjoner utgjorde ved årsskiftet 4,33 % av kollektivporteføljen.

Andelen kredittobligasjoner med rentebinding er opprettholdt gjennom året. Kreditt er fortsatt en del av porteføljen, selv om avkastningen i 2013 var lav på grunn av noe økende renter.

Avkastningen i de ulike aktivklassene med høy til moderat risiko var god sammenlignet med pensjonskassens konkurrenter. Mot sine respektive indekser var resultatene svakere for aksjeforvaltningens del. Når det gjelder globale aksjeinvesteringer, skyldes dette i hovedsak endringer i kursen på norske kroner og tap på valutasikring.

- Norske aksjer hadde en avkastning på 23,77 % mot indeks 24,17 %
- Globale aksjer hadde en avkastning på 28,58 % mot indeks 34,21 %
- Norske obligasjoner hadde en avkastning på 5,95 % mot indeks 0,94 %
- Globale obligasjoner hadde en avkastning på 15,72 % mot indeks 0,65 %

Halden kommunale pensjonskasse vil fortsatt ha fokus på å utnytte mulighetene i markedet innenfor rammene av lovverket, forskriften og de begrensninger kassen selv har pålagt seg i kapitalforvaltningsstrategien.

HKP har nedfelt retningslinjer for etisk forvaltning eller samfunnsansvar i kapitalforvaltningsstrategien. Disse bygger i stor grad på retningslinjene for forvaltningen av Statens Pensjonsfond Utland. I tillegg følger administrasjonen aktivt Norsif (Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer) sine nyhetsbrev og publikasjoner.

Utlån

HKP gir lån mot sikkerhet i bolig til medlemmer av kassen. Styret har delegert myndighet til å innvilge lånesøknader og endre renten til adm. leder. Lånene forrentes til markedsmessige betingelser. 31.12.13 var renten satt til 3,50 % p.a innenfor 60 % av markedsverdi og 3,85 % p.a. for den andelen av lånene som ligger mellom 60 og 80 %. Begge satsene inkluderer gjeldsforsikring.

Samlet utlån til pensjonskassens medlemmer har i løpet av året økt med 7,2 millioner kroner til 34,3 millioner kroner. Det er igjen en betydelig økning i 2013, etter at 2012 var preget av utflating av veksten i forhold til tidligere år. Pensjonskassens medlemmer kan låne opp til tre ganger husstandens inntekt med sikkerhet i 1. prioritets pant i bolig.

Det er heller ikke i 2013 konstatert tap på utlånsvirksomheten. Det lave misligholdet skyldes at det stilles krav til sikkerhet og betjeningsevne for å få lån, i tillegg til at pensjonskassens rutiner sikrer rask oppfølging av låntakere som får betalingsproblemer.

Lånevirkomheten forvaltes av ekstern konsulent. Det har i flere år vært DNBs avdeling for låneforvaltning. DNB solgte i 2013 denne avdelingen til Lindorff, som fusjonerte den inn i selskapets låneforvaltningsvirksomhet for øvrig. Dette innebar positive endringer i pensjonskassens systemer for innsyn, oppfølging og rapportering i forhold til lånevirkomheten.

Forsikringsteknisk oppgjør

Kassens aktuar, Pål Lillevold fra Lillevold og Partners AS, foretok de forsikringstekniske beregningene pr 31.12.2013. Resultatet splittes på renteresultat, administrasjonsresultat og risikoresultatet.

Renteresultat	13,7 millioner kroner
Risikoresultat	- 7,7 millioner kroner
Administrasjonsresultat	0,0 millioner kroner

Bokført kapitalavkastning er beregnet til 4,4 %, mens verdijustert avkastning er beregnet til 10,0 %.

Pensjonskassen har 3 % grunnlagsrente, med unntak av ny opptjening fra 1.1.2012 som har 2,5 %. Dette er den høyeste grunnlagsrente som kan velges. Styret kan vurdere å sette grunnlagsrenten ned.

Samlet verdijustert avkastning er på 120,5 millioner kroner, tilsvarende 10 %. Av dette skyldes 73,6 millioner kroner verdiendringer, først og fremst i aksjeporteføljen. Tilsvarende beløp er avsatt til kursreguleringsfond, og utgjør dermed en stor del av den bufferkapital kassen

disponerer. Garantert avkastning til kollektivporteføljen, basert på kassens grunnlagsrente, er 33,2 millioner kroner. Resten av kapitalavkastningen utgjør renteresultatet på 13,7 millioner kroner.

Finanstilsynets har besluttet at det skal innføres et nytt dødelighetsgrunnlag for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser som skal være gjennomført innen 2018. Bakgrunnen er økt og økende levealder, og det nye grunnlaget vil medføre økt avsetningsbehov for sikring av pensjonskassens påløpte pensjonsforpliktelser.

Finanstilsynet forutsetter at minst 20 % av økt avsetning skal dekkes av pensjonskassens egenkapital. Det må påregnes at dette vil utløse krav om egenkapitalinnskudd fra medlemsforetakene. Til nå har finansieringen skjedd ved disponering av hele overskuddet i 2012 og 2013 etter krav fra Finanstilsynet. Gjenstående beløp finansieres ved en opptrappingsplan for 2014-2018. Planen skal godkjennes av Finanstilsynet. Det er derfor ikke vært tilgjengelige midler for tildeling til premiefond eller tilleggsavsetninger.

	Fra egenkapital (20%)	Fra driftsresultat	Til sammen
Økt reservekrav	17 423 709	69 694 838	87 118 547
Avsatt pr. 31.12.2012		- 25 558 951	- 25 558 951
Avsetning for 2013		- 13 565 434	- 13 565 434
Gjenstående for 2014-2018	17 423 709	30 570 453	47 994 162

Det er ikke benyttet midler fra premiefondet i 2013. Premiefondet er på 3,5 millioner kroner pr. 31.12.2013. Tilleggsavsetninger er 10,8 millioner kroner pr 31.12.13.

Risikoresultatet tilsvarende pensjonsforpliktelser knyttet til uforutsette hendelser i medlemsbestanden (uførhet, død og etterlatte). For 2013 medfører dette avsetninger utover premietariffen på 7,7 millioner kroner. Dette dekkes av kassens egenkapital. Styret vil følge med på utviklingen, og eventuelt vurdere å styrke premietariffen.

Administrasjonsresultatet, administrasjonspremie fratrukket faktiske driftskostnader, utgjør 37 000,- kroner og er tilført egenkapital.

Til sammen gir resultatelementene risikoresultat, rentegarantipremie og administrasjonsresultat et underskudd i teknisk regnskap på 5,3 millioner kroner. Underskuddet dekkes inn av egenkapitalen i pensjonskassen.

Overskuddet i ikke-teknisk regnskap på 7,9 millioner kroner tilordnes egenkapitalen. Det gir et totalresultat (overskudd) på 2,6 millioner kroner.

Kostnadene ved lønns- og pensjonsregulering dekkes med engangspremie når lønnsoppgjøret og G-reguleringen er avtalt. Medlemsbestanden er blitt oppdatert.

Kapitaldekning

Pr. 31.12.13 er bokført egenkapital på 121,6 millioner kroner, herav innskutt egenkapital på 44,2 millioner kroner. I tillegg klassifiseres annen kortsiktig gjeld som egenkapital.

Pr. 31.12.13 er risikovektet balanse på 809,3 millioner kroner. Kapitaldekningsgraden utgjør 15 %. Kravet til ansvarlig kapital er 8 % av risikovektet balanse. HKP har dermed en solid kapitaldekning. I tillegg inngår kursreguleringsfondet på 150,3 millioner kroner, samt tilleggsavsetningene på 10,8 millioner kroner, i pensjonskassens bufferkapital.

Internkontroll

Internkontrollen bygger på en løpende vurdering av hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til pensjonskassens virksomhet med utgangspunkt i definerte mål og strategier. Intern kontroll i saksbehandlingen har stått i fokus også i 2013. Kassen vedlikeholder egne medlemsdata og saksbehandlingen gjennomføres av egne ansatte. Den tette oppfølgingen gjør kassen trygg på at kvaliteten nå er svært god. Det har i stor grad vært benyttet konsulenter til kvalitetssikring, mens kassens egne ansatte har stått for løpende drift. Kompetanseoverføringen har vært meget god, og kompetanseutvikling har løpende sterk fokus i administrasjonen.

Rettsvisende bilde

Årsberetning og årsregnskap for Halden kommunale pensjonskasse tilfredsstiller kravene i regnskapslovens § 3-2a om overordnede krav til kvalitativ informasjon i årsregnskapet. Årsregnskapet gir et rettsvisende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Framtidsutsikter

2013 var et godt år for hele bransjen når det gjelder kapitalforvaltningen. HKP hadde et svært godt resultat, og er meget konkurransedyktig sammenlignet med andre kasser og livselskaper. Premieinntangen både på risiko og administrasjon er tilfredsstillende. For risiko var det likevel ikke tilstrekkelig til å gi overskudd for dette resultatkomponentet. Årsaken til dette blir analysert i aktuars rapport for forsikringsmessig status. Aktuar utarbeider denne når bøkene er lukket og all rapportering i forbindelse med årsoppgjøret er ferdigstilt.

Det forsikringstekniske oppgjøret viser at pensjonskassen har en meget sunn økonomi. Overgangen til forsterket K2005 tariff er fullt finansiert. Pensjonskassen har ikke innført den ytterligere forsterkede K2005 tariffen, men gått rett over på den nye K2013 tariffen. Det totale avsetningsbehovet for pensjonskassen er beregnet til 87,2 millioner kroner. Avkastningsresultatet for 2012 og 2013 er avsatt til formålet.

Det er overskudd i pensjonskassen samlet sett. En solid økonomi gir et godt fundament for den videre driften, og pensjonskassens styre vil i 2014 ha fokus på å sikre overskudd på risiko- og administrasjonsresultat, for å beskytte egenkapitalen i kassen. Kundemidlene i Halden kommunale pensjonskasse har vokst betydelig de senere år, og styret vil følge med på at veksten i egenkapitalen skjer i samme takt. I 2013 ble det bare overført 2,6 millioner kroner til egenkapitalen. Vekst i egenkapital bidrar til å sikre tilstrekkelig bufferkapital til å gjennomføre en trygg og verdiskapende kapitalforvaltningsstrategi.

Pensjonskassens styre har i flere år hatt fokus på utviklingen i antall uføre. Styret har fulgt opp uføretariffen og styrket den i 2011. I 2013 var risikoresultatet likevel negativt med hele 7,7 millioner kroner. Styret vil derfor ha fokus på tariffen framover, og følge med på hva innføring av nytt dødelighetsgrunnlag K2013 vil si for trygging av et godt risikoresultatet i pensjonskassen.

Pensjonskassen skal drives slik at det er tilstrekkelig avkastning til å dekke forpliktelsene og at kassen er konkurransedyktig i forhold til andre aktører i markedet. For å sikre best mulig avkastning arbeider styret kontinuerlig med kapitalforvaltningen. I dette arbeidet har styret knyttet til seg Grieg Investor AS som rådgivere. Kapitalforvaltningen vil alltid være en prioritert oppgave for styret.

Det er stabiliserende for porteføljenes avkastning at pensjonskassen har en stor andel av avsetningene plassert i anleggsobligasjoner og eiendom. Om lag 55 % av kassens kapital er plassert i disse aktivaklassene. Det gjør kassen mindre sårbar for endringer i aksje- og rentemarkedene. Halden kommunale pensjonskasse er sikret et godt fundament for fremtidig drift.

Kvalitetssikring av de nye arbeidsrutinene som er innført sammen med nytt saksbehandlingssystem, samt service til medlemmer, vil stå i fokus for HKP også i 2014. Dette for å støtte opp om det langsiktige fokuset på intern kontroll i pensjonskassen.

RESULTATREGNSKAP	Note	31.12.2013	31.12.2012
TEKNISK REGNSKAP			
1. Premieinntekter	6		
1.1 Forfalte premier, brutto		-105 216	-139 110
1.1.1 Uavløpt premie		0	
1.2 Avgitte gjenforsikringspremier		134	150
1.3 Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper/pensjonskasser		0	0
Sum premieinntekter for egen regning		-105 082	-138 960
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	7	-35 183	-35 787
2.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	5, 7	-10 719	-10 895
2.4 Verdiendringer på investeringer	5, 11, 12	-75 701	-46 937
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	14	1 090	-3 666
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		-120 514	-97 285
5. Pensjoner	8		
5.1 Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1 Brutto		52 679	48 865
5.3 Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond til andre forsikringselskaper/pensjonskasser		0	
Sum pensjoner mv		52 679	48 865
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1.1 Til (fra) premiereserve, brutto	26	82 466	109 342
6.3 Endring i kursreguleringsfond		73 609	41 237
6.4. Endring i premiefond		85	83
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpl.		156 159	150 661
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet		13 656	25 559
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		0	0
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		13 656	25 559
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	3, 4, 7, 9, 10		
9.1 Forvaltningskostnader		1 257	976
9.4 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		7 100	7 373
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		8 357	8 349
11. Resultat av teknisk regnskap		5 256	-2 811
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	7		
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		-1 465	-1 406
12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom		-6 485	-4 897
12.4 Verdiendringer på investeringer		53	-2 835
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		0	
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		-7 897	-9 138
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	7		
14.1 Forvaltningskostnader		0	0
14.2 Andre kostnader		2	96
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		2	96
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		-7 895	-9 041
16. Resultat før skattekostnad		-2 639	-11 852
17. Skattekostnader	29	0	0
18. Resultat før andre resultatkomponenter		-2 639	-11 852
20. TOTALRESULTAT (Overskudd)		-2 639	-11 852
Overført fond for urealiserte gevinster		-4	4
Endringer i risikoutjevningsfond		0	0
Overført annen egenkapital		2 639	11 848
Sum overføringer		2 643	11 852

BALANSE	Note	31.12.2013	31.12.2012
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
2.1.1 Investerings eiendommer	5	72 300	70 800
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	11	23 482	8 082
Sum investeringer		95 782	78 882
4. Andre eiendeler			
4.2 Kasse, bank	17	28 579	40 079
Sum andre eiendeler		28 579	40 079
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		124 361	118 961
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1 Investerings eiendommer	5	156 800	152 400
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	13	574 259	546 675
6.3.2 Utlån og fordringer	15	34 283	27 076
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	12	356 920	221 003
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	11	239 404	228 215
6.4.3 Utlån og fordringer	16	25 536	55 678
6.4.4 Finansielle derivater			660
6.4.5 Andre finansielle eiendeler	17	29 859	18 600
Sum investeringer i kollektivporteføljen		1 417 061	1 250 308
Sum eiendeler i kundeporteføljene		1 417 061	1 250 308
SUM EIENDELER		1 541 422	1 369 269
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
10. Innskutt egenkapital	25	-44 215	-44 215
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		0	0
11.2. Annen opptjent egenkapital	25	-77 386	-74 746
Sum opptjent egenkapital		-77 386	-74 746
Sum Egenkapital		-121 601	-118 961
13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	19,28		
13.1 Premiereserve		-1 252 486	-1 156 364
13.2 Tilleggsavsetninger		-10 800	-10 800
13.3 Kursreguleringsfond		-150 302	-76 693
13.5 Premiefond		-3 473	-3 388
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser		-1 417 061	-1 247 246
16. Forpliktelser			
16.1 Finansielle derivater			
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp			
16.3 Andre forpliktelser	18	-2 760	-3 063
Sum forpliktelser		-2 760	-3 063
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		-1 541 422	-1 369 270

Årsberetning 2013 – Halden kommunale pensjonskasse

Årsberetningen og regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift av egen lokal pensjonskasse. I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling. Pensjonskassens styre og administrasjon vil også i tiden fremover gjennom sitt arbeid tilstrebe å videreutvikle og drive pensjonskassen til beste for medlemmer, pensjonister og medlemsforetakene.

Halden, den 19. mars 2014

Styreleder

Nestleder

Styremedlem

Styremedlem

Styremedlem

Adm.leder

Note 1: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for pensjonskassen er avlagt i overensstemmelse med kravene i Lov om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomheter m.v. av 10.06.2005 (forsikringsvirksomhetsloven), Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak og tilpasning til internasjonale EU-godkjente regnskapsprinsipper (IFRS/IAS).

Note 2: Vurderingsprinsipper

Styret har vedtatt å benytte muligheten som er gitt gjennom Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak §3-3 og IAS 39 og IFRS 13 til å vurdere de finansielle eiendelene til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi opsjonen der ikke andre vurderingsprinsipper er spesielt nevnt (for eks. amortisert kost). Dette innebærer at virkelig verdi justeringer på finansielle eiendeler skal føres over resultatet før andre resultatkomponenter.

Finansielle anleggsmidler

Finansielle instrumenter som holdes til forfall
Obligasjoner som pensjonskassen har til hensikt og evne til å holde til forfall og som måles til amortisert kost over resultatet ved bruk av effektiv rente metode. Obligasjonene er samlet i en Hold-Til-Forfall-portefølje; HTF-porteføljen.
Pensjonskassen vurderer løpende kredittrisikoen i porteføljen. Evt. nedskrivning gjennomføres hvis det oppstår verdifall som følge av kredittrisiko.

Investerings eiendom

Pensjonskassens egen bruk av eiendommene utgjør mindre enn 10%, og pensjonskassen vurderes derfor ikke å komme under bestemmelsene om eierbenyttet eiendom. Investerings eiendommene vurderes i hht IAS 40 til virkelig verdi (se egen spesifikasjon i note 5).

Pantelån

Utlån måles til nedbetalt verdi over resultatet. Utlånsporteføljen er vurdert i henhold til regler fastsatt av Finansdepartementet, og er etter utlånsforskriften av 21.12.2004 funnet og ikke være tapsutsatte.

Finansielle omløpsmidler

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi
Aksjer og obligasjoner (utover HTF-porteføljen) samt andeler i fond vurderes til virkelig verdi over resultatet i henhold til IAS 39 og IFRS 13. Aksjer og obligasjoner er tilordnet etter anskaffelseskost etter FIFO-metoden. (FIFO-metoden er en forkortelse for «first in, first out» og forutsetter at de eiendelene som ble innkjøpt først, også skal selges først).

Renteinntekter

Renteinntekter inntektsføres når de er påløpt.

Fordringer

Premiefordringer og andre fordringer er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatte.

Likviditet-, rente- og valutarisiko

Pensjonskassen har tilnærmet ingen likviditetsrisiko i kort og mellomlangt tidsperspektiv da løpende innbetalinger overstiger løpende utbetalinger.

Renterisiko er beskrevet i underliggende noter.

Valutarisikoen er sikret i obligasjonsporteføljen. Plasseringer i aksjefond er notert i norske kroner. Noen av de underliggende aksjene i fond med globale mandater, er notert i utenlandsk valuta. Disse posisjonene er i hovedsak ikke sikret til NOK, med unntak av fondene KLP Aksjeglobal Indeks II og III.

Avsetninger til forsikringsforpliktelse

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar. Pliktig avsetning til premiereserve er fastsatt i samsvar med styrevedtak. Overskudd på avkastningsresultat og positivt risikoresultat blir overført premiereserven på grunn av oppreservering til K 2013, samt tilleggsavsetninger etter styrets beslutning.

Risikoutjevningfond

Sikkerhetsfondet var tidligere en lovbestemt avsetning for å møte upåregnelige tap ved pensjonskassens forsikringsvirksomhet. I forbindelse med overgang til ny forsikringlov opphører ordningen med sikkerhetsfond. Avsetningene til sikkerhetsfond inngår fra 2008 i risikoutjevningfondet (RUF). RUF benyttes i forbindelse med overskudd/ underskudd på risikoresultatet. Fondet beregnes av pensjonskassens aktuar.

Reassurans

Pensjonskassen har inngått avtale om katastrofereassurans. Reassurandørens kapasitet er 9 mill kr og pensjonskassens egenregning er 1 mill kr. Reassurandør er Lloyds, med Security Rating «A+».

Note 3: Pensjon egne ansatte

Årets pensjonskostnad utgjør 633 890,- kroner inkludert arbeidsgiveravgift. I 2013 innførte pensjonskassen NRS 6 for egne ansatte. Det var i 2013 tre ansatte i pensjonskassen.

Note 4: Revisjon

Utgifter til revisjon er 386 031,- inkludert mva. Av dette utgjør revisjon inkludert årsregnskap og ligningspapirer 251 957,-, regnskapsmessige avstemminger 75 000,-, attestasjon 26 250,-, skatt og avgift 12 219,-, og annet 20 625,-.

Note 5: Investerings eiendom

Eiendommene er verdifurdert av takstmann pr. desember 2013, og balanseført til virkelig verdi jfr. IAS 40. Verdssettelsene er basert på en forrentningsverdi av eiendommene gjennomført av uavhengig takstmann.

Leieinntektene er på 16 209 969,- kroner i 2013. Kostnader vedrørende eiendommene utgjør 516 016,- kroner i 2013, slik at netto leieinntekter utgjør 15 693 953,-.

Leieinntektene er indeksregulert i 2013, gjeldende fra og med 01.01.13.

Porteføljen består av følgende eiendommer:

Eiendom	Anskaffet	Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Mer-/mindre-verdi 2013	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2013	Portefølje
St. Joseph	des. 2001	7 200 000	1 700 000	9 000 000	0	9 000 000	756 925	Kollektiv
Rådhuset	mars 2003	48 352 144	22 447 856	78 000 000	800 000	78 800 000	5 407 261	Kollektiv
Fayegården	mars 2003	7 100 000	6 200 000	16 100 000	200 000	16 300 000	1 070 752	Kollektiv
Øbergvn.	mars 2003	5 700 000	7 900 000	15 907 512	192 488	16 100 000	1 449 949	Kollektiv
Svenskegt. 5/Jac.Blochsgt 4	des. 2005	12 814 048	1 885 952	16 700 000	0	16 700 000	1 154 257	Kollektiv
Tollboden	juli 2010	4 300 000	1 347 307	5 200 000	200 000	5 400 000	323 341	Kollektiv
Bergheim	des. 2010	10 251 000	0	14 000 000	500 000	14 500 000	1 072 926	Kollektiv
Brannstasjonen	mars 2003	7 647 856	4 852 144	13 200 000	500 000	13 700 000	954 672	Selskap
Tordenskjoldsgt. 8	des. 2005	9 739 048	2 460 952	14 100 000	100 000	14 200 000	997 709	Selskap
Tordenskjoldsgt. 4	juni 2008	11 648 400	14 551 600	29 500 000	700 000	30 200 000	2 044 595	Selskap
Gamle rådhus	mars 2003		12 800 000	14 000 000	200 000	14 200 000	977 584	Selskap
		124 752 496	76 145 811	225 707 512	3 392 488	229 100 000	16 209 969	

Alle bygninger er 100% utleide til Halden kommune. Leieavtalen er uoppsigelig for leietaker. Verdssettelsene er basert på en forrentningsverdi av eiendommene gjennomført av uavhengig takstmann.

Note 6: Premieinntekter

Pensjonskassens styre fastsetter årlig premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra ansvarshavende aktuar.

Premien i pensjonskassen beregnes som en hendelsesbasert premie ved utgangen av hvert kvartal. Arbeidstakers andel er 2 %.

	2013	2012
Arbeidsgiverpremie	93 239 237	127 992 244
Medlemspremie	11 976 634	11 117 908
Sum forfalte premier	105 215 871	139 110 152
Herav dekket fra premiefond	0	0
Sum innbetalte premier	105 215 871	139 110 152

Reguleringspremie 2013 utgjør 29 870 677,- kroner.

Note 7: Inntekter fra og kostnader ved finansielle eiendeler

	2013		2012	
	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap
Renter utlån	1 027		901	0
Renter bank	1 096	1 011	601	1 143
Renter obligasjoner og sertifikater	5 618	454	8 705	263
Renter obligasjoner holdt til forfall	27 441	0	25 580	0
Sum renteinntekter	35 183	1 465	35 787	1 406
Inntekter fra investeringseiendom	13 328	6 485	16 780	7 716
Kostnader investeringseiendom	-516	0	-185	-19
Sum netto inntekter fra investeringseiendom	12 812	6 485	16 595	7 698
Realisert kursgevinst og -tap aksjer	0	0	0	0
Realisert kursgevinst og -tap obligasjoner	-1 090	0	3 666	0
Sum realisert kursgevinst og -tap	-1 090	0	3 666	0
Urealisert kursgevinst og -tap aksjer	63 548	0	28 410	0
Urealisert kursgevinst og -tap obligasjoner	10 060	-53	12 827	35
Sum urealisert kursgevinst og -tap	73 609	-53	41 237	35
Forvaltningsgebyrer	1 257	2	976	96

Note 8: Pensjoner

Utbetalte pensjoner	2013	2012
Alderspensjon	26 523 877	25 062 085
Uførepensjon	14 875 974	13 388 389
Ektefellepensjon	4 788 814	4 502 019
Barnpensjon	183 340	129 520
AFP	7 161 445	6 280 290
Sum pensjoner	53 533 450	49 362 303
Utbetalte refusjoner ihht overføringsavtalen	4 013 663	3 503 158
Mottatte refusjoner ihht overføringsavtalen	4 868 548	4 000 666
Netto utbetalte pensjoner	52 678 565	48 864 795

Note 9: Ytelser til ledende ansatte og styret

Styrehonorar utgjorde 376 200,- kroner.
Godtgørelse til daglig leder utgjorde:

Fast lønn	790 000
Pensjon	142 200
Andre naturalytelser	6 000
Sum	938 200

Note 10: Administrasjonskostnader

Andre driftsutgifter	2013	2012
Lønnskostnader	3 551 298	2 148 401
Andre driftsutgifter	2 361 835	2 134 288
Forvaltningsomkostninger	1 257 366	976 115
Forsikringsrelaterte kostnader	1 186 611	3 090 219
	8 357 109	8 349 023

Note 11: Obligasjoner og sertifikater, inkl urealisert gevinst og tap

Pengemarkedsfond	Antall	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Nordea Likviditet 20	30 006,369	30 006 427	30 019 551	13 124	30 019 551
Nordea Likviditet PLUSS (selskap)	23 128,915	23 231 292	23 182 213	-49 079	23 182 213
Nordea Likviditet Pensjon	31 973,537	32 227 371	32 516 297	288 926	32 516 297
Sum		85 465 090	85 718 061	252 971	85 718 061

Obligasjonsfond	Antall	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Alfred Berg Høyrente	440 350,565	43 474 036	42 822 815	-651 221	42 822 815
KLP Global Obligasjon I	35.006,02	34 627 224	36 116 221	1 488 997	36 116 221
Pareto høyrente	10 156,844	10 879 822	11 111 388	231 566	11 111 388
Danske Capital	19 400,000	21 020 457	21 053 989	33 532	21 053 989
Nordea European High Yield	258 087,688	30 259 557	60 131 646	29 872 089	60 131 646
Franklin Global		91 872	91 872	0	91 872
Sum		140 352 968	171 327 931	30 974 963	171 327 931

Obligasjoner		Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Nordea PP Aksjekupong		5 000 000	5 540 000	540 000	5 540 000
Sum		5 000 000	5 540 000	540 000	5 540 000
Til sammen		230 818 058	262 585 992	31 767 934	262 585 992

Note 12: Aksjer og andeler i aksjefond, inkl urealisert gevinst og tap

Aksjefond	Antall	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Carnegie Aksje Norge	1 840,629	6 940 394	17 091 215	10 150 821	17 091 215
Carnegie Aksje Østeuropa	584,299	591 676	1 276 243	684 567	1 276 243
Carnegie WorldWide	5 121,004	21 981 032	37 111 869	15 130 837	37 111 869
Alfred Berg GAMBAK	1 659,459	13 000 000	24 113 644	11 113 644	24 113 644
Danske Fund Aksje Norge Inst II	26 918,000	23 000 000	47 085 587	24 085 587	47 085 587
First SMB	9 287,100	11 162 093	11 677 789	515 696	11 677 789
KLP Aksjglobal Indeks II	24 945,400	22 391 524	40 787 602	18 396 078	40 787 602
KLP Aksjglobal Indeks III	12 826,920	14 000 000	20 852 580	6 852 580	20 852 580
KLP Aksjenorge Indeks	6 251,890	10 000 000	10 690 014	690 014	10 690 014
Nordea Stabile Aksjer Global	22 770,279	23 000 000	37 630 114	14 630 114	37 630 114
Skagen Global	16 745,258	10 000 000	18 340 763	8 340 763	18 340 763
Skagen Kon Tiki	43 307,850	23 000 000	26 912 091	3 912 091	26 912 091
Alfred Berg Parvest Equity	6 800,621	10 000 000	10 616 042	616 042	10 616 042
Pareto Global C	16 967,383	19 960 080	23 204 820	3 244 740	23 204 820
Franklin Global	25 965,596	4 908 128	5 029 634	121 506	5 029 634
Helsehuset Fr.stad		24 500 000	24 500 000	0	24 500 000
Sum		238 434 927	356 920 007	118 485 080	356 920 007

Alle er børsnoterte verdipapirer. Risikoen i aksjeplasseringene gjenspeiles i referanseindeksene som er satt opp; Oslo Børs Fondsindeks og MSCI World NTR i NOK. Aksjefond velges ut fra vurderinger om indeksforvaltning eller aktiv forvaltning. Aktiv forvaltede fond må ha vist dokumentert meravkastning. Indeksfond forventes å ha en tracking error på ca 0 %. Aktiv forvaltede fond deles inn i to grupper; tracking error ca 5 %, hhv ca 10%. Det er lavere vekting i fondene jo høyere tracking error. Det er foretatt valutasikring i de globale aksjefondene i KLP for 2012.

Note 13: Obligasjoner som holdes til forfall - anleggsmidler

	2013	2012
Bokført verdi pr 01.01.	546 675 002	521 111 561
Verdiendring	380 615	-1 407 040
Tilgang/Avgang	27 203 359	26 970 481
Bokført verdi etter periodisering pr 31.12.	574 258 976	546 675 002

100 % av balanseverdien av ovenstående beholdning av obligasjoner som holdes til forfall, er børsnoterte papirer og samtlige løper i norske kroner. Avkastningen på HTF-porteføljen var i 2013 4,87 %.

Note 14: Realisert tap/gevinst verdipapirer

	2013		2012	
	Tap	Gevinst	Tap	Gevinst
Gevinst/ tap ved salg av verdipapirer				
Salg av obligasjoner	-2 143 969	5 694 381	-193 094	2 251 360
Valutasikring obligasjoner	-5 622 720	982 610	0	1 607 722
Salg av aksjer	0	0	0	0
	-7 766 689	6 676 991	-193 094	3 859 082

Note 15: Utlånsporteføljen

HKP yter lån til medlemmer mot førsteprioritets pant i fast eiendom. Lånene kan ikke overstige 80 % av markedsverdi av pantet. Ved årsskiftet var renten 3,50 % innenfor 60 % av markedsverdi og 3,85 % for den andelen av lånet som ligger mellom 60 % og 80 % av markedsverdi. Utlån til medlemmer pr 31.12.13 er på 34 283 240,- kroner. I de siste årene har pensjonskassen ikke hatt tap på utlånsvirksomheten.

Note 16: Fordringer

Beløpet vedrører pensjonspremie i hovedsak Halden kommune. Dette er i sin helhet innbetalt til pensjonskassen i januar 2014.

	Beløp	Portefølje
Ubetalt premie per 31.12	25 536 247	Kunde
Sum	25 536 247	

Note 17: Andre finansielle eiendeler inkl bankinnskudd

	2013	2012
Halden Sparebank	-	23 867 357
Nordea	52 105	36 596
Berg Sparebank	54 083 887	26 793 584
DNB	4 301 662	7 982 115
	58 437 653	58 679 652

Selskapsporteføljens andel av bankinnskudd er 31 074 093,- kroner.

Note 18: Kortsiktig gjeld/Annen gjeld

Kortsiktig gjeld består av avsatte periodiserte kostnader, pensjonsinnskudd, feriepenger, arbeidsgiveravgift, fagforeningskontingent og skattetrekk.

Note 19: Spesifikasjon av avsetninger på balansen

	2013	2012	2013	2012	Endring
	Antall forsikrede		Reserveopptjente ytelser (beregnet etter individuell pensjonsalder)		
Aktive	2156	1 801	460 204 077	449 089 147	11 114 930
Oppsatte rettigheter	1992	2 060	112 202 133	105 548 160	6 653 973
Oppsatte/aktive i alt	4 148	3 861	572 406 210	554 637 307	17 768 903
Alderspensjon	662	636	320 094 725	285 888 197	34 206 528
Ektefellepensjon	128	120	44 335 185	42 824 043	1 511 142
Barnepensjon	8	7	7 441 889	4 889 170	2 552 719
Uførepensjon	336	325	221 141 498	197 757 002	23 384 496
Aktuelle i alt	1134	1088	593 013 297	531 358 412	61 654 885
TOTALT	5 282	4 949	1 165 419 507	1 085 995 719	79 423 788
Netto Premiereserve			1 165 419 507	1 085 995 719	79 423 788
Netto premiereserve			1 165 419 507	1 085 995 719	79 423 788
IBNR/RBNS			19 642 969	19 332 692	310 277
Adminstrasjonsreserve			28 208 617	25 476 263	2 732 354
Premiereserve inklusive IBNR/RBNS og adm.reserve			1 213 271 094	1 130 804 674	82 466 420
Forhåndsreservering K2013			39 215 385	25 558 951	13 656 434
Balansført premiereserve			1 252 486 479	1 156 363 625	96 122 854

Premiefond	2013	2012
Premiefond 31.12.	3 473 026	3 433 000
Tilleggsavsetninger	10 800 000	10 800 000
Årlig innbetalt premie	99 173 003	104 243 000
Premiefondet i % av årlig premie	3,50 %	3,29 %

Premiefondets anvendelse siste 5 år	Dekning av premie
2013	0
2012	0
2011	27 142 280
2010	42 842 622
2009	21 569 285
2008	20 959 602

Oppsatte rettigheter inkluderer reserve også for de med opptjeningstid mindre enn 3 år, men ikke løpende alderspensjonister. Alderspensjon inneholder også alderspensjon og eventuelle deknings for personer som i datagrunnlaget hadde status som AFP-pensjonister. AFP-pensjon er ikke tatt med. Løpende oppsatte rettigheter er tatt med.

Ektefellepensjon, barnepensjon og uførepensjon inneholder også løpende bestand med oppsatte rettigheter.

Det er kostnadsført renter til premiefondet med 84 708,- kroner.

Endring i forsikringsfondet	
Endring i premiereserve før IBNR og administrasjon	79 423 788
Forhåndsreservering K2013	13 656 434
Endring i IBNR avsetninger	310 277
Endring i administrasjonsavsetninger	2 732 354
Sum endring i premiereserve	96 122 854
Premiefond anvendt til dekning av premie	0
Renter til premiefondet	84 708
Overskudd på avkastningsresultat overført premiefond	0
Risikoresultat tilordnet forsikringskontrakter overført premiefond	0
Til tilleggsavsetninger	0
Sum endring i premiefond	84 708
Endring i risikoutjevningfond	0
Sum alle endringer	96 207 562

Note 20: Forfalte premier brutto

	2013	2012
Normalpremie	53 872 997	59 978 000
Til/fra administrasjonsreserve	2 732 354	
Administrasjonskostnad	8 394 000	
Premie for ikke forsikringsbare hendelser	7 893 852	25 165 016
Reguleringspremie	29 870 667	53 967 130
Avkastningsgaranti	2 452 000	
Til sammen	105 215 870	139 110 146
Herav medlemspremie (2 %)	11 976 634	11 117 908
Avgitt gjenforsikringspremie	-134 000	-150 000
Sum premieinntekter for egen regning	105 081 870	138 960 146

Note 21: Forutsetninger for forsikringsforpliktelsene

Premiereserve er avsatt på beregningsgrunnlag "K2005". I tillegg legges det på sikkerhetstillegg svarende 15% reduksjon i dødeligheten for 'opplevelsesrisiko for menn og 10% reduksjon i dødeligheten for opplevelsesrisiko for kvinner, gjeldende for oppsatte og eventuelle ytelser. For alderspensjoner og etterlattepensjoner som allerede er under utbetaling på omregningstidspunktet benyttes nettotariften K2005 uten ekstra sikkerhetstillegg. Grunnlagsrente er 3 % for all opptjening før 1.1.2012, og 2,5 % for opptjening etter 1.1.2012.

Note 22: Tilstrekkelighetstest

Nettotariften K2005, med sikkerhetstillegg beskrevet over, har vært universell som beregningsgrunnlag for levetid/dødelighet i pensjonskasser og livsforsikring siden 2008. De senere årene vært arbeidet med beregningsgrunnlag som er ment å ivareta fortsatt økt og økende levetid. Finanstilsynet offentliggjorde 8. mars 2012 minstekrav som vil bli stilt til slikt beregningsgrunnlag med virkning fra 2014, samtidig som det gis føringer for forhåndsreservering gjennom disponering av overskudd i 2012 og 2013 og opptrappingsplaner for perioden 2014-2018. Økt avsetningsbehov for pensjonskassen er anslått til 87,2 millioner kroner. Den balanseførte premiereserven inkluderer en forhåndsreservering på 39,2 millioner kroner, slik at det gjenstår 47,9 millioner kroner for å nå opp i nytt fullt avsetningskrav.

Note 23: Solvensmarginkrav

Egenkapital	121 601
Anvarlig lånekapital	-
50% av TA og RUF	5 400
Solvensmarginkapital	127 001

4% av premiereserve, TA og premiefond (og forhåndsreservering K2013)	41 666
0,3% av Dødsrisikosum	1 646
18 % av ett års risikokostnad for uførhet og premiefritak	4 297
Solvensmarginkrav	47 609

Solvensmargin 266,76 %

Note 24: Spesifikasjon av premiefond

Halden kommune	H. Kirkelig Fellesråd	Halden Kom. PK	Halden Frivill. Sent.	Sum
3 457 857	14 042	812	316	3 473 027

Note 25: Egenkapital

Egenkapital	Innskutt EK	Fond for urealiserte gevinster	Risikoutjevningfond	Opptjent EK	Sum EK
EK 01.01.13	44 215 188	4 001		74 742 015	118 961 204
Risikoutjevningfond				0	0
Resultat av ikke-teknisk regnskap				7 895 080	7 895 080
Administrasjonsresultat				36 891	36 891
Rentegarantipremie og forjenesteelement				2 452 000	2 452 000
Risikoresultat				-7 744 480	-7 744 480
Endring fornd for urealisere gevinster		-4 001		4 001	0
Egenkapital 31.12.13	44 215 188	0	0	77 385 506	121 600 694

Midler tilordnet selskap:

Egenkapital	121 600 694
-RUF	0
Annen kortsiktig gjeld	2 760 175
Sum midler tilordnet selskap	124 360 869

Note 26: Endringer i forsikringsforpliktelse

	Premie-reserve	Tilleggsavsetning	Premiefond	Kursreguleringsfond	Totalt
Saldo 01.01.	1 156 363 623	10 800 000	3 388 318	76 693 409	1 247 245 350
Premier	105 215 870				105 215 870
Pensjonsutbetalinger	-52 678 565				-52 678 565
Garantert rente	33 164 256		84 708		33 248 964
Rentegaranti	-2 452 000				-2 452 000
Risikoresultat	7 300 583				7 300 583
Endret Erstatningsavsetninger	310 277				310 277
Endret Forhåndsreservering K2013	13 656 434				13 656 434
Administrasjonspremie	-8 394 000				-8 394 000
Overføringer		0	0	73 608 683	73 608 683
Saldo 31.12.	1 252 486 479	10 800 000	3 473 026	150 302 092	1 417 061 596

Premiereserve er avsatt på beregningsgrunnlag «K2005». I tillegg legges det på sikkerhetstillegg svarende 15% reduksjon i dødeligheten for opplevelsesrisiko for menn og 10% reduksjon i dødeligheten for opplevelsesrisiko for kvinner, gjeldende for oppsatte og eventuelle ytelse. For alderspensjoner og etterlattepensjoner som allerede er under utbetaling på omregningstidspunktet benyttes nettotariften K2005 uten ekstra sikkerhetstillegg. Grunnlagsrente er 2,9 % pr 31.12.2013.

Note 27: Medlemsbestand pr 31.12.13

	Halden kommune	Halden kom. PK	H. Kirkelig Fellesråd	Halden Frivill. Sent.	Halden Byutvikling	Sum
Antall aktive medl (ekskl uføre)	2 128	3	24	1	0	2 156
Fratrådte	1 979	0	12	0	1	1 992
Antall pensjonister	1 129	0	5	0	0	1 134
herav uførepensjonister	333	0	3	0	0	336
herav alderspensjonister	660	0	2	0	0	662
herav ektefellepensjonister	128	0	0	0	0	128
herav barnpensjonister	8	0	0	0	0	8
Sum	5 236	3	41	1	1	5 282

Note 28: Forsikringstekniske avsetninger pr 31.12.13

	Sum
Premiereserve	1 232 843 510
Kursreguleringsfond	150 302 092
Tilleggsavsetninger	10 800 000
Premiefond	3 473 026
Erstatningsreserve	19 642 969
Sum	1 417 061 597

Note 29: Skatt

Skatter kostnadsføres når de påløper, det vil si at skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt, samt formuesskatt. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og resultat av ekstraordinære poster i henhold til skattegrunnlaget.

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2013
Betalbar skatt	0
For mye avsatt tidligere år	0
Endring utsatt skatt	0
Årets totale skattekostnad	0

Avstemming skattekostnad og skatt beregnet med nominell skattesats:	
Årets totale skattekostnad	0
Skatt beregnet med nominell skattesats (28%)	739 057
Avvik	-739 057
Avviket forklares med:	
Skatt på permanente forskjeller	0
Ikke utlignede endring i midlertidige forskjeller	739 057
Endring i aksjer og verdipapirer	0
For my avsatt skatt tidligere år	0
Sum forklaring	739 057

Betalbar skatt i årets skattekostnad fremkommer slik:	
Ordinært resultat før skattekostnad	2 639 488
Permanente forskjeller	0
Verdiendring aksjer og obligasjoner	-73 555 604
Endring midlertidige forskjeller	-8 253 992
Sum årets skattepliktige overskudd	-79 170 108
Kostnadsført betalbar skatt	0

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel

Positive - og negative forskjeller mellom finansregnskap og skatteregnskap danner grunnlag for beregningen av utsatt skatt eller utsatt skattefordel i balansen.

Forskjeller som ikke kan utlignes:	2013	2012
Bygninger og gevinst og tapskonto	76 887 297	68 633 305
Verdipapirer knyttet til eiendeler i kundeporteføljen	150 302 092	76 693 409
Verdipapirer eksklusive aksjer i selskapsporteføljen	-49 078	4 001
Underskudd til fremføring	-216 581 985	-137 411 877
Sum	10 558 326	7 918 838
Utsatt skatt	2 956 331	2 217 275
Utsatt skatt er ikke utlignet da realisasjon av verdiendring i kundeporteføljen vil bli tilført forsikringstekniske avsetninger. Skattemessig kostpris på bygningen er økt med tilsvarende andel av verdiregulering eiendom som er tilført premiereserve knyttet til kundeporteføljen.		
Formueskatt		
Skattepliktig bruttoformue	1 407 812 709	1 238 664 037
Skattepliktig gjeld	-1 419 821 493	-1 250 307 789
Grunnlag formueskatt	-12 008 784	-11 643 752
0,3% formueskatt	0	0

Det er ikke avsatt formueskatt i regnskapet.

Note 30: Kapitalavkastning

Kollektivporteføljen (kunde):		
Kapitalavkastning	Verdijustert	Bokført
2013	9,96 %	4,41 %
2012	10,31 %	7,07 %
2011	2,27 %	5,57 %
2010	8,34 %	6,15 %
2009	12,15 %	7,05 %
2008	3,39 %	4,33 %

Selskapsporteføljen:		
Kapitalavkastning	Verdijustert	
2013	6,64 %	
2012	7,90 %	
2011	15,92 %	

Note 31: Sensitivitetsanalyse:

Tabellen nedenfor viser effekten på premiereserven (i mill. kr) ved en reduksjon i dødelighet på 10 % og ved en økning i uførhet på 25% første år og deretter 15%.

Forutsetning	Endring	Økt premiereserve (mill. kroner)
Dødelighet	Reduksjon 10% i alle aldre	29,4
Uførhet	Økning 15 %	8,4

Note 32: Kapitaldekning

Risikovektet balanse	Dato:	31.12.13		
Kollektivportefølje	Markedsverdi	Porteføljeandel	Vektet verdi	Vekting
Norske aksjer	110 658 251	7,8	110 658 251	100
Utenlandske aksjer	246 261 758	17,4	246 261 758	100
Pengemarked	62 535 849	4,4	12 507 170	20
Norske obligasjoner	111 104 414	7,8	88 883 531	80
Internasjonale obligasjoner	60 223 608	4,2	51 190 067	85
Eiendom	156 800 000	11,1	156 800 000	100
Obligasjoner, hold til forfall	574 258 975	40,5	114 851 795	20
Pantelån	34 283 240	2,4	11 999 134	35
Bank	29 858 976	2,1	5 971 795	20
Annet	5 540 000	0,4	5 540 000	100
Fordringer	25 536 247	3,5	5 107 249	20
	1 417 061 318	100,0	809 770 750	

Kapitaldekning	Beregning	Kapitaldekning i %
Kapitaldekning, 8% av vektet verdi	64 781 660	8,0
Egenkapital	121 600 694	15,0
Ufordelt overskudd i selskapsporteføljen		0,0
Overdekning	56 819 034	7,0

Note 33: Risikostyring, bufferkapital og stresstest

Stresstest	Markedsverdi	Endringsparameter %	Durasjon	Verdiendring i %	Verditap
Norske aksjer	110 658 251	-30		-30	-33 197 475
Utenlandske aksjer	246 261 758	-20		-20	-49 252 352
Pengemarked	62 535 849	2	0,25	-0,5	-312 679
Norske obligasjoner	111 104 414	2	0,75	-1,5	-1 666 566
Internasjonale obligasjoner	60 223 608	2	5,00	-10	-6 022 361
Eiendom	156 800 000	-10		-10	-15 680 000
Obligasjoner, hold til forfall	574 258 975	0	3,00	0	0
Pantelån	34 283 240	2	0,50	-1	-342 832
Bank	27 363 560	2	0,12	-0,24	-65 673
Annet	5 540 000	2	4,50	-9	-498 600
Fordringer	25 536 247	2	0,25	-0,5	-127 681
	1 414 565 902				-107 166 219

Bufferkapital					
Egenkapital utover kapitaldekningskravet					56 819 034
Kursreguleringsfond					150 302 092
Tilleggsavsetninger					10 800 000
Sum bufferkapital					217 921 126
Overdekning					110 754 907

Note 34: Resultatanalyse

Administrasjonsresultat	36 891
Premie for avkastningsgaranti	2 452 000
Netto finansinntekter i kollektiv porteføljen	46 905 398
- Pliktige rentekostnader	33 248 964
Renteresultat	13 656 434
Risikoresultat	-7 744 860
Teknisk resultat	8 400 465

Resultat i selskapsporteføljen	7 896 770
Total resultat før disponering	16 297 235
Risikoresultat dekket av risikoutjevningfond	0
Overført til Tilleggsavsetninger	0
Risikoresultat til premiefond	0
Renteresultat overført til premiereserve	-13 656 434
Til selskapsporteføljen	2 640 800

Note 35: Kontantstrømsanalyse

Kontantstrømoppstilling – Den indirekte modell		
	2013	2012
Kontantstrøm av operasjonelle tjenester		
Overskudd	2 639 488	11 851 918
Betalt skatt	-	-
Overført fra/til Premiefond og tilleggsavsetninger	84 708	25 641 593
Verdiendring verdipapirer	-73 555 603	-41 271 621
Gevinst/tap verdipapirer	1 089 698	-3 665 988
Netto økning/reduksjon investert i finansielle omløpsmidler	-89 379 330	-45 363 536
Endring i kursreguleringsfond	73 608 683	41 236 611
Verdiendring/gevinst/tap fast eiendom	-3 492 488	-8 500 133
Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	96 122 572	109 342 128
Endring andre tidsavgrensingsposter	29 839 325	-42 878 141
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter (A)	36 957 053	46 392 831
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto Investeringer og salg i fast eiendom	-2 407 512	-1 199 867
Netto reduksjon/økning pantelån	-7 207 188	-1 322 497
Netto reduksjon/økning andre utlån	-	-
Netto investert i finansielle anleggsmidler	-27 583 973	-25 563 442
Netto investert finansielle omløpsmidler (B)	-37 198 673	-28 085 806
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Endring i innskutt egenkapital	-	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	-	-
Netto endring i likvider gjennom året (A+B+C)	-241 620	18 307 025
Likvidbeholdning 1.1.	58 679 273	40 372 248
Likvidbeholdning 31.12	58 437 653	58 679 273
Inkl. i posten likvidbeholdning er medtatt følgende poster fra balansen		
	31.12.13	31.12.12
Likvidbeholdning	58 437 653	58 679 273
Sum	58 437 653	58 679 273

Note 36: Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskostnader inkl. AGA	2014	2013
Nåverdi av årets opptjening	418 359	277 317
Rentekostnad	81 060	60 004
Brutto pensjonskostnad	499 419	337 321
Forventet avkastning	-54 856	-44 423
Administrasjonskostnad/rentegaranti	0	0
Netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnader	444 563	292 898
AGA netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnader	64 566	41 299
Resultatført actuarielt tap (gevinst)	13 349	
Resultatført pensjonskostnad*	522 478	334 197
Herav resultatført AGA av actuarielt tap (gevinst)		

Pensjonsforpliktelse	31.12.14	31.12.13
	Estimat	Beste estimat
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	2 525 916	1 875 897
Pensjonsmidler	1 466 922	1 320 341
Netto forpliktelse før arb.avgift	1 058 994	555 556
Arbeidsgiveravgift	149 318	78 333
Netto forpliktelse inkl. AGA	1 208 312	633 890
Ikke resultatført actuariell gevinst (tap) ekskl. AGA	-376 183	0
Ikke resultatført actuariell gevinst (tap) AGA	-53 042	0
Balanseført netto forpliktelse etter AGA - i balansepost 3.2/6.4.3	779 087	633 890

Avstemming	2014	2013
Balanseført netto forpliktelse UB i fjor	633 890	593 315
Resultatført pensjonskostnad inkl. AGA og adm.kostnader	457 912	334 197
AGA innbetalt premie/tilskudd	64 566	41 299
Innbetalt premie/tilskudd inkl. administrasjon og AGA	-377 280	-334 921
Balanseført netto forpliktelse UB i år	779 088	633 889

Medlemsstatus	01.01.14	01.01.13
Antall aktive	3	3
Antall oppsatte	0	0
Antall pensjoner	0	0
Gj.snitts pensjonsgrunnlag, aktive	658 813	635 000
Gjennomsnittsalder, aktive	44	43
Gjennomsnitts tjenestetid, aktive	6	5
Forventet gjenstående tjenestetid, aktive	21	22

Forutsetninger	31.12.14	31.12.13
Diskonteringsrente	4,00 %	3,90 %
Lønnsvekst	3,75 %	3,50 %
G-regulering	3,50 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,75 %	2,50 %
Forventet avkastning	4,40 %	4,00 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Amortiseringstid	14 år	14 år
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %

* I tillegg er det kostnadsført 299 000 i forbindelse med innføring av NRS for kassens egne ansatte i 2013

Aktuarberetning

Til styret i Halden kommunale pensjonskasse!

Aktuaren skal sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har aktuaren vurdert den forsikringstekniske status for pensjonskassen pr. 31.12.2013.

For de forsikringstekniske beregningene er det regnet med diskonteringsrente 3,0 % p.a. for premiereserve som stammer fra premier som er påløpt til og med 2011 og 2,5 % p.a. for premiereserve fra senere premie, og det er ikke gjort eksplisitte forutsetninger om fremtidig regulering av lønn og G.

Forutsetninger om dødelighet og uførhet ble endret ved innføring av nytt beregningsgrunnlag med virkning fra 2009. Med virkning fra 2014 innfører pensjonskassen et nytt dødelighetsgrunnlag med den tekniske betegnelsen K2013. Bakgrunnen er økt og antatt fortsatt økende levetid, og det nye grunnlaget vil medføre økt avsetningsbehov for sikring av pensjonskassens påløpte pensjonsforpliktelser. Pr. 31.12.2013 er krav til økt premiereserve beregnet til 87.119 tusen kroner. Det er usikkerhet om det endelige pensjonsregelverket for årskull født 1954 og senere (samordningsbestemmelser og levealdersjustering) og dermed også til denne beregningen av økt premiereserve. Minst 20% av økt avsetning skal dekkes av pensjonskassens egenkapital. Utover dette skal finansiering skje ved disponering av overskudd først for regnskapsårene 2012 og 2013 og deretter ved en opptrappingsplan 2014-2018 som skal godkjennes av Finanstilsynet. Disse retningslinjene om oppreservering har vært gitt i brev fra Finanstilsynet, mens de endelige og fullstendige bestemmelser om oppreservering fortsatt er uavklart. Den nedenstående tabellen viser nærmere detaljer om beregnet oppreserveringsbehov og finansieringen av denne (all beløp i hele tusen kroner).

Post	Fra egenkapital (20%)	Fra driftsresultat (80%)	Til sammen
Økt reservekrav	17.424	69.695	87.119
Avsatt pr. 31.12.2012		-25.559	-25.559
Avsetning for 2013		-13.656	-13.656
Gjenstående for 2014-2018	17.424	30.480	47.904

I premiereserve, inklusive erstatningsavsetning og eksklusive administrasjonsreserve, er det til sammen avsatt 1.224.279 tusen kroner. Av dette utgjør 39.215 tusen kroner forhåndsreservering for økt pensjonsforpliktelse ved innføring av K2013. Utover dette er det i premiefondet avsatt 3.473 tusen kroner.

Pensjonskassens samlede driftsresultat 2013 før avsetninger er 16.297 tusen kroner. Driftsresultatet i kollektivporteføljen («teknisk regnskap») gir et overskudd på 8.400 tusen kroner. Overskudd på avkastningsresultatet 13.656 tusen kroner er avsatt som forhåndsreservering for K2013, mens nettoen av negativt risikoresultat, positivt administrasjonsresultat og premie for avkastningsgaranti, til sammen -5.256 tusen kroner, er belastet egenkapitalen. Teknisk overskudd fremkommer etter økning i kursreguleringsfondet med 73.609 tusen kroner. Driftsresultatet i selskapsporteføljen («ikke-teknisk regnskap») utgjorde 7.897 tusen kroner.

For budsjettert premie for 2014 er det tatt utgangspunkt i beregnet premiekostnad på 19,59 % (17,59 % + 2,00%) av pensjonsgrunnlaget. I denne premiesatsen inngår a konto innbetaling av reguleringskostnad til dekning av omkring 4 % lønns/pensjonsregulering. Den faktiske reguleringskostnaden vil være kjent først når lønns- og G-reguleringen er gjennomført.

Oslo, 21. mars 2014

Pål Lillevold
Aktuar

Til generalforsamlingen i Halden Kommunale Pensjonskasse

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Halden Kommunale Pensjonskasse, som viser et overskudd på kr 2 639 488. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Halden Kommunale Pensjonskasse per 31. desember 2013, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelse om samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Halden, 19. mars 2014

BDO AS

Jørn Løken
Statsautorisert revisor

Kongens Brygge 3
Postboks 150, 1751 Halden

www.hkpensjon.no

